

Chatanga-Ekspeditionen var udsendt af Det keis. russ. geogr. Selskab i St. Petersborg, og dens Plan var: 1. Udforskningen af Chatangas øvre Løb og Studiet af dens Forhold til Jenisejs Bifloder, 2. at berejse Sødistriktet ved Chatangas øvre Løb og at kortlægge Mojero fra dens Kilde indtil dens Sammenløb med Kotni, 3. Kortlægning af hele Chatangas Løb fra de to Kildefloders Sammenløb til Ishavskysten, Optagelse af Kysten imellem Chatanga og Anabar og Udforskningen af den sidste Flod fra den Munding til dens Kilder.

Det lykkedes Ekspeditionen at udføre alle tre Afsnit i dens Plan. Chatanga, Kotni, Mojero, Anabar og Ishavskysten blev nøjagtig optagne, og den øvre Kotni blev topografisk forbunden med den nedre Jenisej. Kortene støtter sig paa 43 astronomiske Bestemmelser, hvoraf 36 giver Længde og Bredde, Resten kun Bredden. De store Søer, som man ventede at finde i disse Egne, eksisterer ikke. Sødistriktet ved Chatangas Kilder er vel rigt paa Vandflader, men deres Dimensioner er i Almindelighed ubetydelige. Med Undtagelse af Djongul blev alle de paa de gamle Kort indtegnede Søer besøgte. Den største af dem, Jessej, har kun en Fjerdedel af den Størrelse, man før har givet den, og de andre Søer er paa et Kort i lille Maalestok næppe synlige. Alle Vandfladernes Beliggenhed blev berigtigede. Meget betydelig blev Voiovelis Beliggenhed forrykket, nemlig to Grader mod Syd, og den for paa Kortene indtegnede store Sø er nu skrumpet ind til en Samling smaa Vandsamlinger. (Geogr. Zeitschr. 1908. S. 639.)

Tuberkulose og Klima. Den amerikanske Doktor John Wenzirl har fremsat en ny Teori med Hensyn til Værdien af et tørt Højbjerg-Klima som Kur mod Tuberkulose. Det antages almindelig, at Bjærgklimaer virker udvidende paa Lungerne og forøger Aandedrættet, hvorved det bliver velgørende for Patienten; men Dr. W. mener, at det er tvivlsomt om nogen væsentlig Forøgelse finder Sted. Nogle har tænkt sig, at de store Højders stærkt ozonholdige Luft skulde være af hygiejnisk Vigtighed, men Dr. W. paapeger, at denne Hypotese ikke er støttet af Kendsgerningerne, idet Ozonen i tørre Højklimaer er ringe. En almindelig Antagelse er, at tør Luft hjælper til at udtørre og heldbrede Saar i Lungerne, men Dr. W. henleder Opmærksomheden paa det Faktum, at Luften i Lungerne er mættet med Vanddamp i alle Klimaer, og at Naturen af tuberkulose Saar i Lungerne udelukker Muligheden af, at nogen betydelig Udtørring finder Sted.

Nogle Avtoriteter har antaget, at den sparsomme Befolkning og den rene, friske Luft er af væsentlig Betydning, men da Skovluften og Luften over aabne Sletter ofte er ligesaa ren, betragtes denne Faktor ikke som særlig fremtrædende for det tørre Højklima. Det forøgede Beløb af Sollys, særlig Forøgelsen af de blaa, violette og ultra violette Straaler, der er bleven anset for de velsignelsesrige Faktorer, menes ikke at være de ufejlbare Hjælpere. En anden Hypotese er, at det tørre Højklima giver bedre Lejlighed til at leve udenfor Husene og til Motion, men ingen af dem, mener Dr. W., giver en dækkende eller tilfredsstillende Forklaring.

Dr. W. kommer til den Slutning, at det tørre Højklima som Middelt mod Tuberkulose væsentlig bestaar i den Stimulans, der tilføres Legemet ved den daglige Temperaturvariation. Højde, Tørhed og Sollys er særlig virksomme, idet de foraar-

sager Variationen. Disse Faktorer over selv en vis hygiejnisk Indflydelse, men Temperaturvariationen frembringer en virkelig fysiologisk Reaktion. Variationen i Temperaturen giver kolde Nætter, der ledsages af forfriskende Sovn, og disse to Faktorer skulde da give Patienten større Modstandskraft mod Sygdommen.

Ligesom Dr. Ward skriver herom i Amer. Geogr. Journ. skulde vi være tilbøjelige til at antage, at man ikke ud af de utallige Elementer, der betinger et Højdeklima, kan udtage et eller to som de absolut heldbrede. Sagtens er det den mærkelige Kombination af disse Elementer, der er det afgørende.

Det herreløse Spitsbergen. Som bekendt har den norske Regering foranlediget en international Konference angaaende det herreløse Spitsbergens Stilling. De Magter, der er indbudte til Konferencen, er Sverrig, Rusland, England, Tyskland, Frankrig og de nordamerikanske Fristater. Besiddelsen af Spitsbergen er Stridsemne imellem Sverrig og Norge. Allede 1871 blev det forsøgt at faa Spitsbergen ind under Unionen, men Rusland gjorde Indvendinger. Nu gør Norge Fordring paa Spitsbergen for at kunne varetage de norske Fangstfolks Interesser. Disse Fangstfolk har her i lang Tid udfoldet en ivrig Virksomhed, som nu ogsaa er udstrakt til Hvalfiskefangst, siden denne, som Følge af Ophjælp af Sildefangsten, er forbudt ved de norske Kyster. Da der imidlertid er opdaget store Kullejer paa Spitsbergen og to Mineselskaber driver regelmæssig Virksomhed her, er der indtraadt en Forstyrrelse i Fangstmændenes Arbejde. De to Mineselskaber, et norsk-engelsk og et norsk-amerikansk har ved Advent-Bai, Hovedtumblepladsen for de norske Fiskere, annekteret store Landstrækninger til deres Minedrift og forbudt Jagt her. Til disse Foretagender kommer mulig i Fremtiden endnu flere, idet en engelsk Ekspedition, der sidste Sommer var sendt til Spitsbergen, fandt en Mængde forskellige mineralholdige Ertsprøver, hvorefter man kan vente en nærmere indgaaende Undersøgelse af Udsigten til yderligere Minedrift.

Sverrig gør gældende, at de i videnskabelig Henseende har udforsket Spitsbergen, og i 1908 kunde Sverrigs videnskabelige Virksomhed der just fejre sit 50 Aars Jubilæum. At stille Spitsbergen under et bestemt Land, saaledes som Forholdene har udviklet sig, menes ikke gøriligt; derimod antager man, at det vil blive stillet under en Art international Politiovsigt, og at det som udmærket Arbejdsfelt for videnskabelige Studier vil blive holdt aabent for alle Kulturnationer. (Geogr. Zeitschr. 1908. S. 642.)

Dansk geologisk Undersøgelse paa Island. Dr. phil. Poul Harder agter med Understøttelse af Carlsbergfondet at fortsætte og afslutte sine i 1908 paabegyndte Undersøgelser ved Vatnajökulls Sydrand. Det er hans Hensigt at afrejse fra Kjøbenhavn i Begyndelsen af Juni til en Havn paa Islands Østkyst for herfra at gaa over Land til Arbejdsfeltet. I Modsætning til i Fjor, da Dr. Bøving deltog i Undersøgelserne, rejser Dr. H. i Aar alene, og Arbejdet bliver derfor udelukkende af geologisk Art — dels rene Gletsjerundersøgelser og dels Studier over Morænedannelser og lignende Fænomener.